

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 18487

Tarih : 16.06.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi” gerekçesi ile birlikte ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYİĞİT
Van Milletvekili

TBMM BAŞKANLIĞI	
Tali Komisyon	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe
Tarih: 19-6-2026	Esas No: 2/3722

Y B M M KANUNLAR VE KARARLAR BSK LİGİ
16 Haziran 2026
Numara:

Y B M M GENEL MURAK
16 Haziran 2026
No: 1877108

GEREKÇE

Türkiye, makroekonomik dalgalanmaların ve yüksek enflasyonist ortamın getirdiği ağır bir ekonomik konjonktürden geçmektedir. Özellikle döviz kurundaki hareketlilik, üretim maliyetlerindeki artışlar ve tedarik zincirindeki kırılmalar, temel tüketim maddeleri ile enerji fiyatlarına doğrudan yansımıştır. Yaşanan bu yüksek enflasyon sarmalı, hane halkının harcanabilir gelirini eritmiş, halkın reel alım gücünde dramatik düşüşlere yol açmıştır. Gelir adaletinin bozulduğu bu süreçte, hayatta kalma mücadelesi veren alt ve orta gelir grupları, **elektrik, doğalgaz ve su gibi en temel insani ihtiyaç** faturasını dahi ödeyemez duruma gelmiş; geniş kitleler derin bir yoksulluk ve yoksunluk sarmalına sürüklenmiştir.

Bu ekonomik kriz ortamı, zaten var olan bölgeler arası gelişmişlik farklarını ve yapısal dengesizlikleri daha da derinleştirmiştir. Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından açıklanan resmi veriler, bölgeler arasındaki uçurumu açıkça ortaya koymaktadır. İstanbul ve Kocaeli gibi sanayi kentlerinde kişi başına düşen gayrisafi yurt içi hasıla (GSYH) seviyesi gelişmiş ülkelerle yarışırken; **Van, Ağrı, Şanlıurfa, Muş ve Hakkâri** gibi sınır hattında veya çevre illerde yer alan vatandaşlarımızın kişi başı geliri ulusal ortalamanın ve yüksek gelirli illerin **dörtte birine** dahi ulaşamamaktadır.

Bölgesel çatışmaların getirdiği ekonomik daralma, sınır ticaretinin kesintiye uğraması ve yerel istihdam imkanlarının kısıtlılığı, bu dezavantajlı illerde ekonomik bir çöküşü tetiklemektedir. Milli gelirden en az payı alan bu **20 ilimizde**, faturalar birer borç yükü olmaktan çıkıp, ticari işletmeler için **kepenk kapatma**, çiftçiler için **tarımsal üretimi durdurma** ve **hane halkı için ise en temel yaşam hakkından mahrum kalma** riski doğurmaktadır. Geliri batı kentlerinin çok gerisinde olan bir vatandaşımızın, aynı miktar enerji, su tüketimi ve atık su bedeli için aynı oranda **KDV (% 20 KDV) ödemesi adil değildir**. Bölgeler arası dengesizlikleri gidermek, toplumsal barışı ve ekonomik istikrarı korumak adına bu dezavantajlı bölgelere yönelik radikal vergi düzenlemelerinin hayata geçirilmesi **anayasal bir mecburiyet** arz etmektedir.

Mezkûr kanun teklifinin anayasal dayanakları şu şekildedir:

- 1) **Anayasa'nın 2. Maddesi (Sosyal Devlet İlkesi):** Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı ve sosyal bir hukuk devletidir. Sosyal devlet, **vatandaşlarının asgari yaşam standartlarını güvence altına almak, derin yoksullukla mücadele etmek ve temel ihtiyaçlara erişimi kolaylaştırmakla yükümlüdür**. Geliri sıfırlanma noktasına gelen en yoksul illerde **enerji ve suya uygulanan yüksek vergiler, sosyal devlet ilkesinin özüyle bağdaşmamaktadır**.
- 2) **Anayasa'nın 5. Maddesi (Devletin Temel Amaç ve Görevleri):** Devletin temel görevi, kişinin temel hak ve hürriyetlerini, sosyal hukuk devleti ve adalet ilkeleriyle bağdaşmayacak surette sınırlayan siyasal, ekonomik ve sosyal engelleri kaldırmaya, insanın maddi ve manevi varlığının gelişmesi için gerekli şartları hazırlamaya çalışmaktır. **Yüksek**

vergi yükü, yoksul bölgelerdeki insanların maddi varlığını geliştirmesinin önünde en büyük ekonomik engeldir.

- 3) **Anayasa'nın 10. Maddesi (Kanun Önünde Eşitlik ve Pozitif Ayrımcılık):** Maddi ve ekonomik açıdan eşit durumda olmayanlar için mutlak eşitlik ilkesi adaletsizlik doğurur. Hakiki eşitlik, dezavantajlı durumda olanların korunması ve gözetilmesiyle mümkündür. **Milli gelirden en az pay alan 20 ile yönelik yapılacak bu vergi indirimi, anayasal pozitif ayrımcılık ve mutlak adaletin tesisi kapsamında bir zorunluluktur.**
- 4) **Anayasa'nın 65. Maddesi (Devletin Sosyal ve Ekonomik Görevlerinin Sınırı):** Devlet, sosyal ve ekonomik alanlarda Anayasa ile belirlenen görevlerini, bu görevlerin amaçlarına uygun öncelikleri gözeterek mali kaynaklarının yeterliliği ölçüsünde yerine getirir. Bu teklif, tüm Türkiye genelini kapsayıp bütçeyi kilitlemek yerine, öncelik sırasına göre **en yoksul 20 ili** hedefleyerek Hazine maliyetini **(60 Milyar TL)** devlet bütçesinin kaldırabileceği sembolik ve rasyonel bir sınırdan tutmaktadır. 2026 yılı Merkezi Yönetim Bütçesi'nin toplam gider hedefinin yaklaşık **18.928.900.000.000 (19 Trilyon) TL** ve devletin kendi iradesiyle almaktan vazgeçtiği vergi muafiyetlerini kapsayan toplam vergi harcaması tutarının yaklaşık **3.597.100.000.000 (3,6 Trilyon) TL** olduğu göz önüne alındığında; teklifimizin 60 Milyar TL'lik yıllık maliyeti, toplam bütçe harcamalarının yalnızca **binde üçüne (% 0,3)**, vazgeçilen toplam vergi harcamalarının ise **sadece % 1,6'sına** denk gelmektedir. Makroekonomi ve Bütçe Dengeleri bakımından son derece önemsiz ve karşılanabilir olan bu cüzi pay, **en yoksul 20 ilimizin ekonomik iflasını önleyecek hayati bir sosyal kaldıraçtır.**
- 5) **Anayasa'nın 73. Maddesi (Vergi Ödevi ve Mali Güce Göre Vergilendirme):** Herkes, kamu giderlerini karşılamak üzere, **mali gücüne göre vergi ödemekle yükümlüdür. Vergi yükünün adaletli ve dengeli dağılımı, maliye politikasının sosyal amacıdır.** Alım gücü ve gelir seviyesi gelişmiş kentlerin çok gerisinde olan **yoksul illerdeki abonelerden aynı KDV oranını talep etmek**, mali güce göre vergilendirme ilkesinin **açık bir ihlali** anlamına gelmektedir.

Bu teklif, bütçeye yük getiren sıradan bir muafiyet düzenlemesi değil; dar gelirliyi koruyan, küçük esnafın kepenk kapatmasını önleyen, sanayi üretim maliyetlerini düşürerek istihdamı güvence altına alan ve tarımsal sulama maliyetlerini aşağı çekerek gıda arz güvenliğini koruyan bütüncül bir **"Bölgesel Ekonomik İstikrar ve Sosyal Koruma Kalkanı"** projesidir.

MADDE GEREKÇELERİ

MADDE 1: Bu madde ile 3065 sayılı Kanunun vergi oranlarını düzenleyen 28'inci maddesine yeni bir fıkra eklenerek, derin yoksullukla mücadele ve bölgesel dengesizliklerin giderilmesi adına dinamik bir teşvik modeli oluşturulmuştur.

İndirimden faydalanacak coğrafi alanların tespiti, tamamen nesnel, denetlenebilir ve bilimsel bir ölçüt olan TÜİK kişi başına düşen Gayrisafi Yurt İçi Hasıla (GSYH) verilerine bağlanmıştır. Bu sayede düzenleme, her türlü siyasi mülahazanın ve kayırmacılığın dışına çıkarılarak tam bir objektiflik zeminine oturtulmuştur.

Maddede yer alan “tüm abone grupları” ifadesiyle meskenler, esnaflar, sanayiciler, tarımsal üreticiler ve kamu yararına çalışan sosyal hizmet binaları ayırım gözetmeksizin koruma altına alınmıştır. Böylece hane halkının alım gücü korunurken; esnafın işletme giderleri düşürülmüş, sanayi üretiminde istihdam güvenceye alınmış ve tarımsal sulama maliyetlerinin aşağı çekilmesiyle tarladan sofraya gıda arz güvenliği tesis edilmiştir.

Maddenin (a), (b) ve (c) fıkralarında yapılan detaylı tanımlamalarla vergi indiriminin kapsamı genişletilmiştir. Katma Değer Vergisi indiriminin sadece yalın enerji veya su bedeli üzerinden değil; faturayı asıl büyüten iletim, dağıtım, bakım, perakende satış ve sistem kullanım bedeli gibi tüm yan hizmet kalemlerini de kapsaması yasal güvenceye alınmıştır. Bu sayede, faturalar üzerindeki “gizli” maliyetlerin tüketiciye yansımalarının ve bürokratik yorum farklarıyla indirim oranının daraltılmasının önüne geçilerek tam ve dolaysız bir koruma sağlanmıştır. Bakanlığa verilen otuz (30) günlük ilan ve takip eden ilk takvim ayı yürürlük süresi ise sistemin idari ve teknik açıdan hızlı ve sorunsuz çalışmasını amaçlamaktadır.

MADDE 2 - Yürürlük maddesidir.

MADDE 3 - Yürütme maddesidir.

3065 SAYILI KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TEKLİFİ

MADDE 1 – 25/10/1984 tarihli ve 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 28'inci maddesinin 1'inci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir:

“Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından her yıl açıklanan 'İl Bazında Gayrisafi Yurt İçi Hasıla' verilerine göre, kişi başına düşen milli geliri en düşük olan yirmi (20) ilde; mesken, ticari, sanayi, tarımsal sulama ve her türlü sosyal hizmet (öğrenci yurtları, kamu yararına çalışan vakıf ve dernekler) aboneliklerine ilişkin;

a) Aktif enerji, iletim, dağıtım ve perakende satış hizmet bedelleri dahil tüm elektrik enerjisi teslimlerinde,

b) Şehir şebekesi üzerinden yapılan doğalgaz arzı, sistem kullanım ve iletim hizmet bedelleri dahil tüm doğalgaz teslimlerinde,

c) Belediyeler veya bağlı idarelerce sağlanan kullanım suyu bedeli ile her türlü atık su uzaklaştırma ve çevre temizlik hizmet bedelleri dahil tüm su teslimlerinde,

Katma Değer Vergisi oranı yüzde bir (% 1) olarak uygulanır. Bu kapsama girecek illerin listesi, her yıl TÜİK verilerinin resmen ilanını takip eden otuz (30) takvim günü içinde Hazine ve Maliye Bakanlığınca ilan edilir ve ilanı takip eden ilk takvim ayı başından itibaren uygulanmaya başlanır.”

MADDE 2 – Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 – Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.